

Til ankers ved en øde ø

Der er højt til himlen og tæt til naturen på Danmarks små øer. Måske bliver man »forstyrret« af en nysgerrig sæl, der strækker hovedet op af vandet for at se, hvem der er kommet på besøg.

Af Lise Mortensen Høy

Foto Leif Bishoff-Larsen, Fyns Amt

Der er noget særligt ved små øer. De kan ud forskes og erobres. Man kan gå hele vejen rundt – og afslutte med at gå op på det højeste sted og få overblik. Med garanteret havudsigt til alle sider!

Og der er masser af øer i Danmark; alle sejlere kender dem. De ligger der som målet, man skal nå; grønne klatter, man sejler efter eller holder lidt om styrbord.

Faktisk findes der 405 navngivne øer i Danmark, og af dem er 323 ubeboede.

Rigtig mange af dem byder på fine ankerpladser, fantastiske naturoplevelser og en stilhed så stor, at den kan mærkes dybt ind i sjælen.

Der skal ikke meget forbedelse til: Godt ankergrej, så man sover roligt. Detailkort over området og eventuelt beskrivelser af de bedste anker-

pladser. En lille jolle eller gum-mibåd, så man kan komme tørskoet i land. Madkurv, vandresko, slumretæppe og eventyrlyst...

Uberørt natur

Øerne er vidt forskellige. Nogle er bittesmå græsholme, andre er store øer med bakker, skove, småøer, klinter og skrænter.

En del af de »ubeboede øer« har tidligere været beboet, men er simpelthen affolket for 20-30 år siden, og nogle steder bliver nogle få huse brugt i sommerperioden.

Netop på grund af øernes helt unikke natur er rigtig mange af de små øer opkøbt af amter, Skov- og Naturstyrelsen eller private fonde og er herefter fredet eller henlagt som vildtreservat.

Områder, der før blev dyrket, ligger nu hen som vildtvoksende natur, og skovområ-

der får lov til at passe sig selv. Klokkefrø, tejt, pipeand, havterne – strandkål, strandmandstrø og gamle, krogede egetræer er bare nogle få af de dyr og planter, der nyder godt de fine betingelser på øerne.

Generelt er loven indrettet sådan, at der er fri adgang på øernes strande, på uopdyrkede områder og på veje og befæstede stier – stier belagt med grus eller sten.

Med mindre der altså er adgangsforsbud på grund af dyrelivet, i øvrigt er vildreser-

vater og adgangsforsbud optegnet i søkortet.

Vi har fundet frem til 10 øde – eller næsten øde – øer, der byder på gode ankerpladser og flotte naturoplevelser. Det er blot 10 ud af 323 – så der er mange flere at tage fat på.

Øerne er desværre ikke ligeligt fordelt ud over landet. I nogle områder findes der meget få øer – i andre områder er der færdselsforbud på småøerne hele sommeren. ↴

Sejlerfolder Sydlyn: Pjece fra Fyns Amt, kan hentes her <http://www.fyns-amt.dk/dwn1804>

Æbelø

- Ubeboet (dog findes en opsynsmand, ligesom en del besøgende vader over til Æbelø ad ebbevejen fra Fyn)
- 2 km²
- Ejes af Aage V. Jensens Fonde
- Tjek særlige adgangsregler!

Ankring

Både på øst- og på vestsiden af øen findes fortøjningsbøjer. I øvrigt er der gode ankermuligheder hele kysten rundt – blot man passer på revet mod syd.

Æbelø byder på en fantastisk naturoplevelse

Her findes enestående natur-skov, strandenge og smukke kyststrækninger.

Øens mange lerklinter skrider langsomt ned mod strandene i såkaldte rotationskred, hvorved der dannes store trappe-trin.

Nedskridningen sker så langsomt, at træerne ofte skrider med ned uden at vælte.

Sletten har været dyrket gennem mere end 100 år, men får nu den lov at udvikle sig til en slags overdrev.

Af hensyn til insektlivet bli-

ver en del af arealet slået hvert år.

Med lidt held kan man se dåvildt og mufloner (korsikansk bjergfår) på øen.

Der er fundet 510 forskellige plantearter på Æbelø – her iblandt fem orkidearter.

Den gamle skov huser en stor bestand af huldue, ligesom man finder ravn, bogfinke og skovsneppe.

Der er anlagt en ca. 7 km. afmærket rute, der fører hele vejen rundt om øen. Ruten kan afkortes til 5,5 km.

Romsø

- I Storebælt
- ud for Kerteminde
- 1 km²
- Beboet i perioder
- Privat ejet
- Ubegrænset adgang - undtaget på Maen, hvor der er adgangsforbud fra 1. marts til 15. juli

Ankring

Man kan ligge til ankers på alle sider af Romsø - undtaget mod vest, hvor der går et rev over til den røde bøje. Men tjek søkortet, for der ligger sten på det grunde vand syd for øen.

»Romsø er de danske småøers Dyrehave«

I den smukke gamle skov og på overdrevene udenfor holder dådyrene til. Romsø er et smukt, romantisk landskab midt i Storebælt. Skoven rum-

mer store moser og i strandsøerne boltrer fuglene sig, skriver Danmarks Naturfredningsformand i bogen, Danmarks Småøer.

Og øen byder på helt specielle naturoplevelser. Halvdelen er dækket af skov, og en stor del er bøgeskov plantet før 1850. Gamle, krøllede bøge med lave kroner, gamle askebevoksninger og ellesumpe. Det højeste punkt på øen er Ravnebjerg på 17 meter.

Skoven er naturskov, og i de mange gamle træer er der masser af huller, hvor fuglene kan yngle. Her findes huldue, flagspætter, mejser og støre.

Desuden findes en bestand på 160 - 200 stykker dåvildt - samme antal som Jægersborg Dyrehave nord for København og hjortene præger øens natur. I skoven eksperimenteres med naturvenlig skovfornyelse.

Resten af Romsø består af moser, strandsøer og store overdrev med tjørnebevoksning. Øen har før været opdyrket, og her er mange stengærder fra de gamle marker.

Stranden er meget stenet, men der findes også områder med sand.

Her yngler flere forskellige arter svømmeænder, ligesom her er kolonier af stormmåger og hættemåger.

Der er iagttaget 170 arter af almindelige strandfugle - hvoraf 50 arter yngler på øen.

Indtil 1961 boede 50 mennesker på Romsø. Da øens fyr blev erstattet med Romsø Tue ude i Bæltet i 1973, reduceredes indbyggertallet til et bestyrerpar, der fraflyttede øen i 1996. Herefter bliver øen huse kun benyttet som fritidshuse.

Øen ejes af Hverring Gods.

Reservater for ynglende kystfugle og sæler

Pjece fra Skov og Naturstyrelsen. Liste over 99 natur- og vildtreservater landet over - med datoer for, hvornår man må færdes der.

Pjecen kan bestilles i Miljøministeriets Miljøbutik, Frontlinjen tlf: 32 66 02 00
Eller findes på nettet: www.skovognatur.dk

Vresen

Storebælt, Nord for Langeland, ved Kobberdyb
0,4 km²

Ubeboet

Ejes af Skov- & Naturstyrelsen
Adgangsforbud fra 1. oktober til 30. juni af hensyn til ynglende og rastende vandfugle.

Ankring: Ankring kan forgå både øst og vest for øen - i roligt vejr. Man kan på begge sider komme ind til ca. 0,3 sømil af land på ca. 3 meter vand. Vresen er total »flad« og giver kun bølgelæ.

Hjelm

Kattegat - 2,5 sømil sydøst for Djursland
0,6 km²

Ubeboet (feriebolig)

Privat ejet

Ankring: I den nordvestlige bugt ved vesttangen kan man komme helt tæt ind under land - med læ for vinde fra syd over øst - til nordøst. Det er vanskeligt at ligge ved øen i vestenvind - her bør man søge over under Djursland.

Kyholm

Nord for Stavns Fjord ved Samsø Øst

0,3 km²

Ubeboet

Privat ejet

Ankring: Ret nord for øen findes et fladt område, fint til at ankre op på ca. 0,3 sømil af land. (Pas på, der ligger en sten NØ for øen - 2,6 meter). På vestsiden og sydsiden af øen kan man også finde ankerpladser, men bunden er ret stejl.

Vejrø

Nord for Stavns Fjord ved Samsø Ø

0,5 km²

Ubeboet

Ubegrænset adgang.

Dog adgangsforbud på

sælrevet, Bosserne og en del

af det omgivende soterrium fra den 1. april til den 30. september

(Området er afmærket med gule bøger).

Ankring: Nord og nordøst for øen er der gode ankermuligheder.

Rågø

Rågø ligger i Smålandsfarvandet som den vestligste ø, 1,8 km nord for Lolland
0,8 km²

Ubeboet (de to gårde og feltstationen benyttes dog i perioder)

Rågø er privatejet

Adgangsforbud på Rågø Kalv og Rågø Sand fra 1. marts til 15. juli

Ankring: Ved grøn bøje SØ for Rågø i Stålsund 54°57,7N 11°19,9Ø - Sejl ind på det lave område vest for Stålsund - enten NØ eller SW for bøjen. Her er ca. 3 meter vand, og bunden er opgivet som mudder. Men pas på, det går stejlt opad.

Strynø Kalv

Det Sydfynske Øhav - øst for Strynø

0,5 km²

Ubeboet (dog bliver tre gamle gårde i perioder benyttet til fritidshuse)

Privat ejet

Ubegrænset adgang - dog

ikke ved gårdene. På de

nært liggende Bredholm,

Grensholm og Græsholm er

adgang forbudt fra den

1. marts til den 15. juli

Ankring: Syd for Strynø Kalv ligger 4 meter kurven ca. en

halv mil fra land. Herfra kan man »snige« sig ind på lavere vand - alt efter dybdegang. Bunden er opgivet som stenet.

Fænø Kalv

I Lillebælt i snævringen ved Kolding Fjord

0,5 km²

Ubeboet

Ejes af Skov- & Naturstyrelsen
Ubegrænset adgang

Ankring: Hele vejen rundt - men der er dybt helt ind til øen, så ankring foregår ca. 0,06 sm fra land! Ud for den lille tange mod SØ findes lavere vand lidt længere ud. Har man båd og temperament til det, kan man simpelthen sejle stævnen ind i strandkanten og fortoje til et træ. Pas på strømmen!

Lindholm

Limfjorden - mellem Agerø ved Mors og Thy

0,7 km²

Ubeboet

Privat ejet

Ankring: På begge sider af sejlrunden, nord og syd for øen - alt efter vindretningen. Husk ankerkugle/ankerlanterne, da det er meget tæt på sejlløbet. Ind mod selve øen skræner havbunden meget stejl op - og egner sig dårligt til ankring.